

Національна академія правових наук України

**Науково-дослідний інститут
державного будівництва та місцевого самоврядування**

відділ проблем теорії держави і права

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради НДІ державного будівництва
та місцевого самоврядування НАПрН України
(протокол № № 8 від 31.07.2025р.)
Світлана СЕРЬОГІНА
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Код за ОНП – ОК 3

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Освітня програма	ОНП «Право»
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Загальний обсяг	5 кредитів ЄКТС (150 годин)
Форма підсумкового контролю	іспит
Термін викладання	2, 3 семестр
Мова викладання	українська мова
Рік набору	2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи науково-дослідної діяльності» розроблена на основі освітньо-наукової програми «Право», навчальних планів для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування, 2024. 32 с.

Розробники:

Олейников Сергій Миколайович, кандидат юридичних наук, доцент;
Головащенко Ольга Сергіївна, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник.

Затверджено на засіданні Вченої ради НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування

(протокол № 5 від 20.05.2020 р.)

Оновлено (зі змінами та доповненнями) та затверджено

на засіданні Вченої ради НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування:

(протокол засідання Вченої ради НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування № 8 від 26.08.2021 р.)

(протокол засідання Вченої ради НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування № 7 від 25.08.2022р.)

(протокол засідання Вченої ради НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування 3 від 30.03.2023р.)

(протокол засідання Вченої ради НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування № 8 від 25.07.2024р.)

(протокол засідання Вченої ради НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування № 8 від 31.07.2025р.)

ПОГОДЖЕНО

гарант освітньо-наукової програми

кандидат юридичних наук, доцент

 Ірина БОДРОВА

«28» 07 2025р

РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕГЛЯДУ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

КОД ЗА ОНП – ОК 3

Робоча програма перезатверджена на 2021-2022 навчальний рік (зі змінами)
Протокол від 17 серпня 2021 р. № 2

Завідувачка відділом проблем теорії держави і права
докторка юридичних наук, професорка
«17» серпня 2021 року

Олена ДАШКОВСЬКА

Робоча програма перезатверджена на 2022-2023 навчальний рік (зі змінами)
Протокол від 25 серпня 2022 р. № 3

Завідувачка відділом проблем теорії держави і права
докторка юридичних наук, професорка
«25» серпня 2022 року

Олена ДАШКОВСЬКА

Робоча програма перезатверджена на 2023-2024 навчальний рік (зі змінами)
Протокол від 20 березня 2023 р. № 3

Завідувачка відділом проблем теорії держави і права
докторка юридичних наук, професорка
«20» березня 2023 року

Олена ДАШКОВСЬКА

Робоча програма перезатверджена на 2024-2025 навчальний рік (зі змінами)
Додаток: Зміни до робочої програми навчальної дисципліни «Сучасна теорія держави і права: пізнавальні та прикладні аспекти» у 2024-2025 навчальному році.
Протокол від 15 липня 2024 р. № 3

Завідувачка відділом проблем теорії держави і права
докторка юридичних наук, професорка
«15» липня 2024 року

Олена ДАШКОВСЬКА

Робоча програма перезатверджена на 2025-2026 навчальний рік (зі змінами)
Додаток: Зміни до робочої програми навчальної дисципліни «Сучасна теорія держави і права: пізнавальні та прикладні аспекти» у 2025-2026 навчальному році.
Протокол від 9 липня 2025 р. № 4

Завідувачка відділом проблем теорії держави і права
докторка юридичних наук, професорка
«9» липня 2025 року

Олена ДАШКОВСЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи науково-дослідної діяльності» розроблена відповідно до освітньо-наукової програми «Право» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право», спеціальності 081

Найменування показників		Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
Кількість кредитів ЄКТС – 5		Галузь знань – 08 Право Спеціальність - 081 Право Рівень освіти – третій (освітньо-науковий)	Обов'язкова	
Кількість модулів – 2			Рік підготовки: перший, другий	
Загальна кількість годин – 150			Семестр 2, 3	
Загальний розподіл годин:			Денна форма навчання	Заочна форма навчання
			Лекції	
Денна форма навчання			аудиторних – 50 год.	аудиторних – 40 год.
		32 год.	32 год.	
самостійної роботи – 100 год.		Практичні, семінарські заняття		
		18 год.	8 год.	
самостійної роботи – 110 год.		Самостійна робота		
		100 год.	110 год.	
		Форми контролю:		
		поточний проміжний – залік підсумковий контроль - іспит		

Мета навчальної дисципліни – формування системи теоретичних і прикладних знань про сутність, правове регулювання, практику організації та забезпечення науково-дослідницької діяльності, формування у здобувачів компетентностей у проведенні самостійних кваліфікованих та оригінальних наукових досліджень на засадах академічної доброчесності, усної та письмової презентації їх результатів, активізація аналітичної діяльності здобувачів, розвиток умінь і навичок по застосуванню законодавства й практики здійснення науково-дослідної діяльності в умовах реформування освітньо-наукової сфери, інтеграції вітчизняної науки у світовий науковий та Європейський дослідницький простір

Завдання:

– надання теоретичних і прикладних знань про правові, організаційні, методологічні, етичні засади, порядок планування, виконання, впровадження, контролю за здійсненням, шляхи оптимізації науково-дослідної діяльності в Україні, специфіку здійснення фундаментальних наукових досліджень у науково-дослідних установах

Національної академії правових наук України, основні методи та принципи наукових досліджень;

- розуміння правових, інституційних, організаційно-правових, функціональних аспектів реформи освітньо-наукової сфери в умовах інтеграції вітчизняної науки у світовий науковий та Європейський дослідницький простір з урахуванням національних інтересів;

- розуміння особливостей правового статусу науково-педагогічних і наукових працівників, процесу підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації, порядку державного визнання рівня кваліфікації вченого, наукового стажування та підвищення кваліфікації, атестації наукових працівників;

- сприяння оволодінню науково-дослідницьким інструментарієм та навичками визначення оптимальних шляхів і засобів розв'язання науково-прикладних завдань, які пов'язані з організацією наукових досліджень, із застосуванням традиційних та інноваційних методів, прийомів та технологій наукових досліджень;

- надання навичок логічного, критичного і системного аналізу практики наукового пошуку, роботи з науковими текстами, інформаційно-пошуковими базами і науковими платформами,

- опанування здобувачами правил обрання предметної області наукового дослідження, навичок щодо формулювання теми, об'єкта, предмета, мети, завдань та методології дослідження;

- розуміння сутності, змісту правового регулювання та специфіки захисту авторського права і суміжних прав, правил наукової етики та механізмів контролю за їх дотриманням;

- опанування здобувачами порядку, форми визначення результатів наукових досліджень, їх впровадження, належного документального оформлення, оприлюднення, презентації, обґрунтування та захисту наукових робіт;

- надання навичок володіння знаннями застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у наукових дослідженнях; пошуку ефективних шляхів і засобів збору й обробки емпіричного та теоретичного матеріалу із проблематики наукового дослідження у сфері права;

- розвиток спроможності здобувачів розуміти та визначати тенденції та перспективні напрямки наукових досліджень у предметній сфері професійної діяльності.

Пререквізити: «Іноземна мова», «Філософія», «Сучасна теорія держави і права: пізнавальні та прикладні аспекти»,

Кореквізити: «Іноземна мова», «Методологія педагогічної діяльності в вищій школі», «Сучасна теорія держави і права: пізнавальні та прикладні аспекти», «Належне урядування та верховенство права: питання імплементації європейських стандартів», вибіркова дисципліна.

Постреквізити: «Інституційне право Європейського Союзу», педагогічна практика, вибіркові дисципліни.

2. Очікувані результати навчання

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-науковою програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК02. Здатність розробляти наукові проєкти та управляти ними.

ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

ЗК01.01. Здатність вести наукову дискусію, переконливо і коректно відстоювати власні погляди, демонструвати інтелектуальну чесність і вміння працювати з критикою.

ЗК01.02. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й мобільність.

Спеціальних компетентностей:

СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.

СК01.03. Здатність здійснювати науково-інтерпретаційну діяльність у правовій сфері, аналізувати національну правову систему на предмет інтеграції та адаптації законодавства України до законодавства ЄС..

Програмних результатів навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.

РН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.

РН06. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.

РН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.

РН08. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проєктами, які дають можливість створювати законопроектну та

правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів.

РН09. Організувати і здійснювати освітній процес у сфері права на різних рівнях вищої освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

РН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.

РН01.03. Здійснювати діяльність з впровадження результатів науково-дослідних розробок у систему національного законодавства та практику нормотворчих і правозастосовних органів, демонструвати вміння складати науково-правові висновки, проекти правових актів

ПРН01.05. Демонструвати лідерські якості, навички міжособистісної комунікації, вміння працювати в команді дослідників, ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, дотримуючись принципів наукової етики.

РН11.06. Демонструвати власну академічну і професійну доброчесність, здатність до особистісного професійного саморозвитку та самовдосконалення.

Предметні компетентності здобувача вищої освіти

В результаті освоєння навчальної дисципліни у здобувача вищої освіти формується інтегральна компетентність, яка включає в себе здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати у цій сфері наукову методологію, у тому числі:

– ПК – 1 Створення наукових та інформаційних умов для розуміння проблем та ідей сучасної гносеології й методології наукових досліджень та шляхів наукового пізнання світу.

– ПК – 2. Формування розуміння функціонування наукового знання у сучасному інформаційному суспільстві та адаптації сучасних досягнень науки до науково-дослідного процесу.

– ПК – 3. Формування здатності до креативності, продукуванню нових ідей під час науково-дослідницької діяльності, виховання критичного ставлення до наукової та загально-соціальної інформації.

– ПК – 4. Здатність використовувати та формулювати наукові категорії та поняття (термінологію) на основні використання методів, підходів та принципів наукових досліджень.

– ПК – 5. Здатність до використання теоретико-методологічних, методичних та організаційних аспектів здійснення науково-дослідницької діяльності та технологій її виконання.

– ПК – 6. Оволодіння навичками усного та писемного наукового мовлення, його стилями та видами.

– ПК – 7. Уміння визначати критерії оптимальної структурної побудови текстів наукових досліджень.

– ПК – 8. Засвоєння нормативно-правової основи науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти.

– ПК – 9. Засвоєння основ інформаційного забезпечення науково-дослідної діяльності.

– ПК – 10. Здатність ефективно використовувати методи дослідження на рівнях – філософському, загально-науковому та спеціальних під час підготовки результатів науково-дослідної роботи.

– ПК – 11. Сприйняття вимог та правил академічної доброчесності, вимог до

цитування використаних джерел, неприпустимості плагіату.

– ПК– 12. Засвоєння навичок користування міжнародними та національними науково-метричними базами даних, вміння створювати та користуватися їх профілями.

– ПК-13. Здатність ведення конструктивної наукової дискусії, належної аргументації наукової позиції, об'єктивної оцінки доктринальних позицій.

– ПК – 14. Засвоєння правил і процедур забезпечення, реалізації та захисту права інтелектуальної власності.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті освоєння навчальної дисципліни «Основи науково-дослідної діяльності» здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

– РН НД – 1. Розуміти й аналізувати динаміку сучасних уявлень про призначення та функції науки, як специфічної діяльності та соціального феномену.

– РН НД – 2. Демонструвати розуміння та оцінку функціонування наукового знання у сучасному інформаційному суспільстві та адаптації досягнень сучасних суспільних наук до науково-дослідної діяльності.

– РН НД – 3. Виявити здатність до осмислення та продукування нових ідей під час науково-дослідницької діяльності, критичного (аналітичного) ставлення до наукової та загально-соціальної інформації.

– РН НД – 4. Оволодіти професійними навичками оформлення та презентації результатів власних наукових досліджень в предметній галузі.

– РН НД – 5. Вміти застосовувати логічний, критичний і системний аналіз під час досліджень державно-правових явищ та процесів, виявляти здатність до виявленню їх закономірностей

– РН НД – 6. Коректно та ефективно користуватися загально-науковою, правничою та спеціально-науковою термінологією (поняттями) в процесі науково-дослідної діяльності.

– РН НД – 7. Впроваджувати системні міждисциплінарні (міжгалузеві) дослідження, з урахуванням специфіки предмету дослідження.

– РН НД – 8. Вільно орієнтуватися в засобах пошуку, оцінки та використанні інформаційних джерел, що забезпечують науково-дослідну діяльність, володіння на необхідному рівні інформаційно-комунікаційними технологіями та потенційних можливостей штучного інтелекту.

– РН НД – 9. Оволодіти прийомами, стилями, способами та видами усного та писемного наукового мовлення.

– РН НД – 10. Засвоїти вимоги та правила академічної доброчесності, неприпустимості плагіату, належного цитування використаних наукових та інших інформаційних джерел під час виконання, оформлення та презентації результатів власного наукового дослідження, реалізації та захисту права інтелектуальної власності

– РН НД – 11. Вміти користуватися міжнародними та національними науково-метричними базами даних, створювати власні та користуватися профілями науковців.

– РН НД – 12. Вміти редагувати і перекладати тексти власних наукових досліджень.

- РН НД – 13. Вміти спілкуватися на професійному рівні, дотримуючись принципів і правил наукової етики, вести конструктивну наукову дискусію, об'єктивно оцінювати і працювати з критикою.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні та організаційно-правові засади наукової

діяльності в Україні

Наука як соціальний феномен. Основи гносеології та методології науки.

Наука як вид пізнавальної діяльності та соціальний інститут. Класифікація наук. Місце юридичної науки у системі наук. Цінності науки. Загально-наукові функції юридичної науки. Спеціальні функції юридичної науки. Співвідношення наукового та практичного пізнання. Специфіка наукового пізнання у правознавстві. Принципи наукового пізнання. Основні поняття науки: теорія, принцип, категорія, ідея, гіпотеза, судження, умовивід, концепція, факт. Роль фактів у науковому пізнанні. Наукова проблема. Наукова гіпотеза. Концепція та теорія як найбільш розвинені форми наукового пізнання. Сутність та функції методології юридичної науки. Класифікація методів наукового пізнання.

Правове регулювання та організація наукової діяльності в Україні.

Наукова діяльність, її види та форми: науково-дослідницька діяльність, науково-організаційна діяльність; науково-інформаційна діяльність; науково-педагогічна діяльність; науково-допоміжна діяльність. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження. Правове регулювання організації наукової діяльності в Україні. Суб'єкти державного регулювання у сфері наукової і науково-технічної діяльності. Державне управління науковою діяльністю в Україні. Цілі та напрями державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності в Україні. Пріоритетні напрями розвитку науки і техніки в Україні. Національна рада України з питань розвитку науки і технологій: правовий статус, функції, структура. Правовий статус, завдання та принципи діяльності Національного фонду досліджень України. Грантова підтримка наукової і науково-технічної діяльності в Україні.

Організація та порядок здійснення науково-дослідницької діяльності у науково-дослідних установах НАН України та Національної академії правових наук України.

Національна академія наук України та галузеві академії наук України: правовий статус, завдання та значення. Наукові установи як суб'єкти наукової діяльності. НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрНУ: основні напрями діяльності, завдання та структура. Порядок планування, організації та контролю виконання фундаментальних досліджень в наукових установах Національної академії правових наук України. Джерела фінансування наукових досліджень.

Особливості правового статусу наукових працівників та здобувачів наукового ступеня доктора філософії і доктора наук в Україні.

Правовий статус наукових працівників в Україні. Оплата і стимулювання праці вчених. Форми підготовки наукових кадрів та підвищення їхньої кваліфікації. Наукові ступені та вчені звання в Україні: сутність, значення, порядок присудження. Статус аспіранта та докторанта, їх права й обов'язки. Етапи підготовки аспіранта. Індивідуальний план наукової роботи здобувача наукового ступеню. Порядок підготовки здобувачів наукового ступеня. Правове регулювання порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань в Україні. Атестація наукових працівників в Україні.

Зміст та складові науково-дослідного процесу.

Організація творчої діяльності науковця. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності. Наукове дослідження як основна форма наукової діяльності. Види та ознаки наукового дослідження. Етапи наукового дослідження. Особливості планування науково-дослідної роботи. Розробка індивідуальних планів-завдань учасниками досліджень та організація контролю за їх виконанням. Вивчення ступеню дослідженості обраної проблеми: визначення кола питань, що потребують розробки. Постановка та формулювання наукової проблеми дослідження. Категоріальний апарат наукового дослідження. Мета, об'єкт, предмет дослідження. Обґрунтування актуальності проблеми. Наукова новизна, її функції. Теоретична та практична значущість. Форми і методи впровадження результатів науково-дослідних робіт, соціально-економічне обґрунтування та ефект.

Інформаційне забезпечення науково-дослідної діяльності.

Характеристика інформаційного забезпечення наукових досліджень. Первинна і вторинна інформація. Принципи збору, узагальнення, систематизації, визначення режиму та використання інформаційного матеріалу. Сучасні технології пошуку і аналізу інформації. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі. Специфіка джерел юридичних досліджень. Особливості інформаційного пошуку при проведенні наукового дослідження. Організація роботи з науково-теоретичними та емпіричними джерелами.

Напрямки реформи освітньо-наукової сфери в умовах інтеграції вітчизняної науки у світовий науковий та Європейський дослідницький простір.

Європейські стандарти в науково-дослідницькій сфері. Європейський дослідницький простір: особливості становлення та сучасний стан. Рамкова програма досліджень та інновацій Європейського Союзу “Горизонт Європа” (Horizon Europe). Мета та завдання реформи освітньо-наукової сфери в Україні. Законодавче забезпечення реформи. Пріоритети, заходи та етапи реалізації реформи освітньо-наукової сфери в Україні. Дорожня карта інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ERA-UA) та Національний план дій. Розвиток дослідницької інфраструктури. Формування державної політики розвитку е-інфраструктур. Державна підтримка міжнародного наукового та науково-технічного співробітництва в Україні. Програми академічної мобільності та їх фінансування.

Модуль 2. Організація наукових досліджень здобувачів та особливості виконання науково-дослідної роботи у сфері права

Наукові публікації: поняття, вимоги, методика підготовки.

Поняття публікації. Функції наукових публікацій. Види та структура науково-дослідної продукції: монографія; наукова стаття; доповідь, тези доповіді; підручник; навчальний посібник; реферат, анотація; рецензія, відгук; дисертація; науковий звіт. Зміст та особливості оформлення наукової статті. Мета і структура наукової статті. Вимоги до публікації наукових статей для здобувача наукового ступеня. Тематика, класифікація та рейтингування наукових видань. Вибір видання для публікації результатів власних досліджень. Наукова монографія як вид наукової публікації. Електронні наукові видання. Значення друкованих публікацій. Державна регламентація видавничої продукції, термінів та визначень основних видів видань. Нормативні вимоги до структури, обсягу, рецензування, тиражу, наявності міжнародного стандартного номера ISBN. Основні відмінності між дисертацією й монографією. Основні вимоги до обсягу, структури та оформлення тез наукової доповіді. Науковий звіт як результат виконання науково-дослідної теми. Рецензія наукової роботи і вимоги щодо її змісту та оформлення.

Основні вимоги до наукового тексту.

Науковий текст як спосіб подання наукової інформації. Функції наукового тексту. Основні особливості наукового тексту. Методи роботи з науковими текстами: анотування, реферування, складання тез, конспектування, складання великих інформаційних баз, логічне моделювання. Структура наукового тексту. Загальні вимоги до наукового тексту. Етапи роботи з науковим текстом. Формування та удосконалення навичок написання наукових текстів. Основні характеристики якості наукового тексту. Композиційна структура наукового тексту. Бібліографічні стандарти, описи і посилання. Недоліки наукових текстів та основні заходи їх попередження та усунення. Особливості перекладу наукових текстів.

Презентація та апробація результатів наукового дослідження.

Презентація результатів наукової діяльності: цілі, форми, способи. Обговорення результатів наукового дослідження. Культура наукової полеміки. Авторські докази й аргументація. Базові принципи комунікації. Цільова аудиторія та цілі презентації. Типи презентації. Публічний виступ, його види, структура. Цифрові технології презентації

результатів наукового дослідження. Текстове представлення результатів наукового дослідження. Форми апробації результатів наукових досліджень, їх характеристика.

Основні вимоги нормативних документів до оформлення та порядку захисту дисертаційних досліджень.

Дисертаційна робота як результат наукового дослідження. Загальні вимоги до оформлення, структурні частини. Вступ до дисертаційної роботи, його композиція. Загальна методика виконання дисертаційного дослідження. Оформлення документів до захисту дисертації. Попереднє обговорення дисертації. Вимоги до виступу здобувача. Підготовка до захисту дисертації. Підготовка електронної презентації. Процедура прилюдного захисту дисертації. Оформлення документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня. Впровадження результатів наукової роботи в наукову, навчальну, практичну та правозастосовну діяльність. Позбавлення наукових ступенів. Розгляд апеляцій, пов'язаних з присудженням (позбавленням) наукового ступеня.

Підготовка та реалізація науково-дослідницького проекту.

Науково-дослідні роботи: проектування досліджень, розробка запитів. Грантові програми та їхня специфіка. Фандрейзинг і грантрайтинг. Класифікація грантодавців. Українські та міжнародні гранти. Конкурси на отримання дослідницьких грантів. Спільні наукові проекти. Форми заявок. Правила написання та особливості оформлення запитів / заявок на грант. Планування та організація виконання проекту. Система проміжної та звітної документації. Форма науково-технічного звіту. Порядок реєстрації виконаної науково-дослідної роботи.

Основні засади науково-експертних досліджень.

Наукова експертиза: поняття, принципи, законодавча основа. Суб'єкти науково-експертної діяльності та їх статус. Методологічні засади науково-експертних досліджень. Філософсько-світоглядні засади доктринально-правових досліджень. Особливості застосування загальнонаукових методів у науково-експертних дослідженнях. Співвідношення теоретичних та емпіричних методів у науково-експертному дослідженні. Кількісні та якісні методи наукових досліджень. Особливості застосування законів логіки у експертному дослідженні. Системний підхід у проведенні доктринально-правового дослідження та його характеристика. Метод структурно-функціонального аналізу. Синергетика як стратегія наукового пошуку. Порівняльно-правовий метод та компаративістика. Науково-правовий та науково-експертний висновок: структура та основні вимоги.

Науково-метричні бази даних в дослідній діяльності.

Наукометрія як дослідження науки кількісними методами. Наукометричні бази даних. Міжнародні наукометричні бази даних. Показники наукометричних баз як умовний стандарт оцінювання ефективності роботи та аналізу наукової активності та продуктивності роботи науковця. Індекс цитування (кількість цитувань). Індекс Хірша (h-індекс). Імпакт-фактор. Профіль науковця як інструмент презентації результатів наукового дослідження. Зв'язок наукової діяльності з наукометричними показниками. Система реєстрації та ідентифікації авторів наукових робіт.

Етичні вимоги щодо науково-дослідної діяльності. Академічна доброчесність.

Етичні стандарти у науковій діяльності. Академічна доброчесність: поняття та правові засади. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Основні види порушень академічної доброчесності. Поняття плагіату та відповідальності за нього. Види плагіату. Сутність та розмежування понять «фабрикація», «фальсифікація», «піратство». Академічний плагіат. Самоплагіат. Методи запобігання академічної нечесності. Академічна відповідальність. Нормативно-правові засади попередження плагіату у науково-дослідницькій діяльності. Правове регулювання охорони та захисту інтелектуальної власності в Україні. Правове регулювання захисту авторського права в Україні. Особисті майнові і немайнові права суб'єктів авторського права.

Використання інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) та Chat GPT в

науковій діяльності.

Сучасні інформаційні технології: загальна характеристика та особливості. Бази даних, експертні системи, інтелектуальні інформаційні системи. Застосування інформаційних технологій у наукових дослідженнях та розробках. Національна освітня наукова мережа URAN. Прикладні програмні продукти. Сучасні інформаційні технології в науковому вивченні та апробації наукових результатів. Штучний інтелект в сучасній науці. Використання Chat GPT в науковій діяльності. Академічна доброчесність в епоху штучного інтелекту. Використання соціальних мереж для науковців. Електронні наукові спільноти та асоціації. Електронні бібліотеки.

Тематика практичних занять

№ 1. Наука як соціальний феномен. Основи гносеології та методології науки.

1. Наука як вид пізнавальної діяльності та соціальний інститут.
2. Класифікація наук. Місце юридичної науки у системі наук.
3. Функції юридичної науки.
4. Специфіка та принципи наукового пізнання у правознавстві.
5. Основні поняття науки: теорія, принцип, категорія, ідея, гіпотеза, судження, умовивід, концепція, факт.
6. Сутність та функції методології юридичної науки.
7. Класифікація методів наукового пізнання.

№ 2. Правове регулювання та організація наукової діяльності в Україні.

1. Наукова діяльність, її види та форми
2. Правове регулювання організації наукової діяльності в Україні.
3. Суб'єкти державного регулювання у сфері наукової і науково-технічної діяльності.
4. Цілі та напрями державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності в Україні.
5. Пріоритетні напрями розвитку науки і техніки в Україні
6. Правовий статус, завдання та принципи діяльності Національного фонду досліджень України.

№ 3. Особливості правового статусу наукових працівників та здобувачів наукового ступеня доктора філософії і доктора наук в Україні.

1. Правовий статус наукових працівників в Україні.
2. Форми підготовки наукових кадрів та підвищення їхньої кваліфікації.
3. Наукові ступені та вчені звання в Україні: сутність, значення, порядок присудження.
4. Статус аспіранта та докторанта, їх права й обов'язки.
5. Порядок підготовки здобувачів наукового ступеня.
6. Правове регулювання порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань в Україні.
7. Атестація наукових працівників в Україні.

№ 4. Зміст та складові науково-дослідного процесу.

1. Принципи організації наукової діяльності.
2. Наукове дослідження як основна форма наукової діяльності.
3. Етапи наукового дослідження.
4. Категоріальний апарат наукового дослідження.
5. Мета, об'єкт, предмет дослідження. Обґрунтування актуальності проблеми.
6. Наукова новизна, її функції. Теоретична та практична значущість.
7. Форми і методи впровадження результатів науково-дослідних робіт, соціально-економічне обґрунтування та ефект.

№ 5. Інформаційне забезпечення науково-дослідної діяльності.

1. Характеристика інформаційного забезпечення наукових досліджень.
2. Принципи збору, узагальнення, систематизації, визначення режиму та використання інформаційного матеріалу.
3. Сучасні технології пошуку і аналізу інформації.
4. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі.
5. Особливості інформаційного пошуку при проведенні наукового дослідження.
6. Організація роботи з науково-теоретичними та емпіричними джерелами.

№6. Наукові публікації: поняття, вимоги, методика підготовки.

1. Поняття та функції наукової публікації.
2. Основні види науково-дослідної продукції.
3. Зміст та особливості оформлення наукової статті.
4. Наукова монографія як вид наукової публікації.
5. Державна регламентація видавничої продукції.

№ 7. Основні вимоги до наукового тексту.

1. Науковий текст та його функції.
2. Методи роботи з науковими текстами.
3. Структура наукового тексту. Загальні вимоги до наукового тексту.
4. Етапи роботи з науковим текстом.
5. Основні характеристики якості наукового тексту.
6. Бібліографічні стандарти, описи і посилання.

№8. Основні засади науково-експертних досліджень.

1. Наукова експертиза: поняття та принципи.
2. Правове регулювання у сфері наукової експертизи.
3. Суб'єкти науково-експертної діяльності та їх статус.
4. Методологічні засади науково-експертних досліджень.
5. Науково-правовий та науково-експертний висновок: структура та основні вимоги.

№9. Науково-метричні бази даних в дослідній діяльності.

1. Наукометрія та наукометричні бази даних.
2. Основні наукометричні бази даних.
3. Показники наукометричних баз
4. Профіль науковця як інструмент презентації результатів наукового дослідження.
5. Система реєстрації та ідентифікації авторів наукових робіт.

№10. Етичні вимоги щодо науково-дослідної діяльності. Академічна доброчесність.

1. Етичні стандарти у науковій діяльності.
2. Академічна доброчесність: поняття, правові засади, фундаментальні цінності.
3. Основні види порушень академічної доброчесності.
4. Поняття плагіату та форми відповідальності за нього.
5. Методи запобігання академічній нечесності.
6. Правове регулювання, зміст та порядок захисту авторського права в Україні.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни
 4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення	Тема навчальної дисципліни	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
	згідно розкладу	Модуль 1. Теоретико-методологічні та організаційно-правові засади наукової діяльності в Україні				
1.		Тема 1. Наука як соціальний феномен. Основи гносеології та методології науки.	10	2	2	6
2.		Тема 2. Правове регулювання та організація наукової діяльності в Україні	10	2	2	6
3.		Тема 3. Організація та порядок здійснення науково-дослідницької діяльності у науково-дослідних установах НАН України та Національної академії правових наук України	8	2		6
4.		Тема 4. Особливості правового статусу наукових працівників та здобувачів наукового ступеня доктора філософії і доктора наук в Україні	10	2	2	6
5.		Тема 5. Зміст та складові науково-дослідного процесу	11	2	1	8

6.		Тема 6. Інформаційне забезпечення науково-дослідної діяльності	11	2	1	8
7.		Тема 7. Напрямки реформи освітньо- наукової сфери в умовах інтеграції вітчизняної науки у світовий науковий та Європейський дослідницький простір	9	2		6
		Разом	68	14	8	46
		Модуль 2. Організація наукових досліджень здобувачів та особливості виконання науково-дослідної роботи у сфері права				
8.		Тема 8. Наукові публікації: поняття, вимоги, методика підготовки	12	2	2	8
9.		Тема 9. Основні вимоги до наукового тексту	8	2	2	4
10		Тема 10. Презентація та апробація результатів наукового дослідження	2	2		4
11.		Тема 11. Основні вимоги нормативних документів до оформлення та порядку захисту дисертаційних досліджень	10	2		8

12.		Тема 12. Підготовка та реалізація науково-дослідницького проєкту	6	2		4
13.		Тема 13. Основні засади науково-експертних досліджень.	8	2	2	4
14.		Тема 14. Науково-метричні бази даних в дослідній діяльності.	10	2	2	6
15.		Тема 15. Етичні вимоги щодо науково-дослідної діяльності. Академічна доброчесність.	12	2	2	8
16.		Тема 16. Використання інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) та Chat GPT в науковій діяльності.	10	2		8
		Разом	82	18	10	54
		Усього годин / кредитів ECTS	150/5	32	18	100

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення	Тема навчальної дисципліни	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
	згідно розкладу	Модуль 1. Теоретико-методологічні та організаційно-правові засади наукової діяльності в Україні				

1.		Тема 1. Наука як соціальний феномен. Основи гносеології та методології науки.	10	2		8
2.		Тема 2. Правове регулювання та організація наукової діяльності в Україні	12	2	2	8
3.		Тема 3. Організація та порядок здійснення науково-дослідницької діяльності у науково-дослідних установах НАН України та Національної академії правових наук України	10	2		8
4.		Тема 4. Особливості правового статусу наукових працівників та здобувачів наукового ступеня доктора філософії і доктора наук в Україні	12	2	2	8
5.		Тема 5. Зміст та складові науково-дослідного процесу	12	2	0	10
6.		Тема 6. Інформаційне забезпечення науково-дослідної діяльності	12	2	0	10
7.		Тема 7. Напрямки реформи освітньо-наукової сфери в умовах інтеграції вітчизняної науки у світовий науковий та Європейський дослідницький простір	10	2		8
		Разом	78	14	4	60

		Модуль 2. Організація наукових досліджень здобувачів та особливості виконання науково- дослідної роботи у сфері права				
8.		Тема 8. Наукові публікації: поняття, вимоги, методика підготовки	10	2		8
9.		Тема 9. Основні вимоги до наукового тексту	8	2	2	4
10		Тема 10. Презентація та апробація результатів наукового дослідження	6	2		4
11.		Тема 11. Основні вимоги нормативних документів до оформлення та порядку захисту дисертаційних досліджень	8	2		6
12.		Тема 12. Підготовка та реалізація науково-дослідницького проєкту	6	2		4
13.		Тема 13. Основні засади науково-експертних досліджень.	6	2		4
14.		Тема 14. Науково-метричні бази даних в дослідній діяльності.	8	2		6
15.		Тема 15. Етичні вимоги щодо науково-дослідної діяльності. Академічна доброчесність.	12	2	2	8

16.		Тема 16. Використання інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) та Chat GPT в науковій діяльності.	8	2		6
		Разом	72	18	4	50
		Усього годин / кредитів ECTS	150/5	32	8	110

5. Самостійна робота здобувачів

Самостійна робота здобувачів здійснюється у таких формах:

- доопрацювання матеріалів лекції,
- розробка схем, таблиць з тем навчальної дисципліни,
- робота в інформаційних мережах,
- анотування прочитаної додаткової літератури,
- підготовка постатейних матеріалів до нормативно-правових актів щодо організації науково-дослідної роботи,
- підготовка презентації, есе, усної доповіді,
- підготовка та подання до опублікування наукової статті, розділу монографії, тез наукової доповіді чи повідомлення,
- здійснення аналізу законопроектів та змін законодавства,
- участь у здійсненні науково-правової експертизи проектів нормативно-правових актів, підготовці науково-правового висновку тощо тощо.

6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Основи науково-дослідної діяльності» передбачає проведення поточного, проміжного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань здобувачів включає:

- контроль якості засвоєння програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання текстових завдань, виконання аналітичних завдань тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента з вивчення поточного матеріалу. У ході практичного заняття здобувач може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (2; 1,5; 1; 0).
- контроль якості засвоєння програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводяться наприкінці модулів (колоквіуми, контрольні роботи, тестування). Максимальна оцінка за модульний контроль – 4 бали.

Протягом семестру здобувачі виконують завдання для самостійної роботи (анотування прочитаної додаткової літератури, підготовка презентації, есе, усної доповіді, підготовка та подання до опублікування наукової статті, тез наукової доповіді чи повідомлення, здійснення аналізу законопроектів та змін законодавства, участь у здійсненні науково-правової експертизи проектів нормативно-правових актів, підготовці

науково-правового висновку тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 14 балів.

Формою *проміжного контролю* знань здобувачів із навчальної дисципліни є *залік*. Залік складається в усній формі у вигляді співбесіди за основними питаннями змісту навчальної дисципліни та з урахуванням виконання здобувачем навчального плану.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів із навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного, проміжного контролю та самостійної роботи, за якої здобувач допускається до іспиту, становить 25 балів.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль				самостійна робота студентів	підсумковий контроль (іспит)	підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
п/з	модульний контроль	п/з	модульний контроль			
max 8	max 4	max 10	max 4	max 14	max 60	max 100

Критерії оцінювання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному / семінарському занятті	Max 2	Високий рівень активності на занятті; глибоке знання матеріалу, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях за темою заняття; розгорнута, повна, правильна відповідь на питання; повна, правильна і переконлива аргументація при вирішенні проблемних правових ситуацій; засвоєння основної і додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником за темою заняття; вільна орієнтація у джерелах за темою заняття; усунення прогалин чи неточностей у відповідях інших здобувачів; високий рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	1,5	Середній рівень активності на занятті; неповне, неточне розкриття питання, розв'язання практичних завдань з окремими помилками; засвоєння основної і додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником за темою заняття; часткове використання правових джерел за темою заняття; середній рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	1	Низький рівень активності на занятті; значна неповнота, суттєві неточності та прогалини у відповіді на питання; розв'язання окремих практичних завдань з теми; суттєві прогалини у засвоєнні рекомендованої літератури за темою заняття; низький рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	Min 0	Відсутність знань по жодному з питань плану занять; не

		розв'язання завдань; неприсутність на занятті.
Модульний контроль	Max 4	Всебічне, систематичне і глибоке знання програмного матеріалу, бездоганно засвоєння спеціальної літератури, демонстрація здобувачем здатності до самостійного використання отриманих знань у практичній роботі.
	3	Виявлення здобувачем в достатній мірі знання основного програмного матеріалу, засвоєння навчальної літератури з предмета та виявлення умінь орієнтуватися в ній; розкриття всіх питань без помилок, однак з незначною неповнотою у відповіді на питання
	2	Виявлення здобувачем певних (мінімальних) необхідних знань матеріалу, допущення помилок, суттєвих неточностей і погрешностей у відповіді, розкриття питань неповно, припущення суттєвих неточностей у відповіді
	Min 0	Повне незнання програмного матеріалу.
Оцінювання самостійної роботи:		
написання есе та його презентація на практичному занятті	Max 10	Розгорнуте, повне, правильне розкриття всіх питань та висвітлення проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом при презентації теми на занятті. Авторські висновки із проведеного дослідження.
	8	Правильне розкриття всіх питань теми. Відповіді на деякі питання містять окремі неточності чи неповноту. Окремі недоліки при презентації теми на занятті.
	5	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру. Есе не презентовано на практичному занятті.
	Min 0	Невиконання самостійної роботи.
здійснення доктринально-правового аналізу законопроектів, змін до законодавства	Max 14	Повний, правильний підбір матеріалів, переконливі, аргументовані висновки із проведеного дослідження; повне і правильне використання доктринальних основ та нормативно-правових актів, регламентів, інших правових актів, правильне оформлення тексту
	10	Правильний підбір доктринальних і нормативних матеріалів, власні висновки із проведеного дослідження; повне і правильне використання правових джерел.
	8	Достатня кількість доктринальних джерел та нормативно-правових актів, фрагментарні висновки із проведеного дослідження, неточності оформлення
	5	Незначна кількість доктринальних і нормативних джерел, неповний аналіз проектного матеріалу, недостатньо обґрунтовані висновки, помилки оформлення
	Min 0	Невиконання самостійної роботи.
участь у здійсненні науково-правової експертизи проектів нормативно-правових актів, підготовці науково-правового висновку	Max 14	Активна робота у складі робочої групи, своєчасне, точне та повне виконання обов'язків її члена. Правильний підбір доктринальних і нормативних матеріалів, формулювання власних всебічно обґрунтованих з доктринальної та нормативно-правової точки зору висновків; повне і правильне використання правових джерел; формулювання власних пропозицій та рекомендацій до проекту, вірне оформлення висновку
	10	Правильний підбір доктринальних і нормативних матеріалів, власні висновки із проведеного дослідження; повне і правильне використання правових джерел.
	8	Узагальнення достатньої кількості доктринальних джерел та нормативно-правових актів, фрагментарні висновки із проведеного дослідження, неточності оформлення
	5	Несвоєчасне та/або неповне виконання обов'язків члена робочої

		групи. Незначна кількість доктринальних і нормативних джерел, неповний аналіз проектного матеріалу, недостатньо обґрунтовані висновки, помилки оформлення
	Min 0	Невиконання самостійної роботи.
підготовка та подання до опублікування наукової статті за темою, що входить до предмета вивчення навчальної дисципліни	Max 14	Самостійне написання наукової статті та направлення до редакції фахового наукового видання та прийняття статті до публікації.
	10	Самостійне виконання наукової статті, опублікування такої статті у нефаховому виданні або наявність помилок, що на етапі підготовки потребували суттєвого доопрацювання науковим керівником.
	8	Обрання теми, написання наукової статті, однак незавершення виконання роботи або несамостійне виконання роботи, або виконання роботи, яка містить значну кількість доктринальних, правових, текстуальних та інших помилок.
	5	Несамостійні висновки, фрагментарне розкриття теми дослідження, помилки оформлення
	Min 0	Наявність плагіату. Невиконання самостійної роботи.
підготовка тез доповіді та виступ на науковій конференції за темою, що входить до предмета вивчення навчальної дисципліни	Max 12	Самостійне виконання роботи, направлення до організаційного комітету конференції та прийняття тез до публікації.
	8	Самостійне написання тез наукової доповіді, проте, наявність помилок, що на етапі підготовки потребували суттєвого доопрацювання науковим керівником, публікація чи прийняття до публікації тез наукової доповіді.
	5	Несамостійні висновки, фрагментарне розкриття теми дослідження, помилки оформлення.
	Min 0	Наявність плагіату. Невиконання самостійної роботи.
участь у конкурсах наукових праць молодих учених	Max 14	Самостійне виконання наукової роботи, направлення та представлення її на конкурс наукових праць, презентація роботи (в разі передбачення регламентом проведення конференції).
	10	Самостійне виконання наукової роботи, представлення її на конкурс, проте, невзяття участі у презентації роботи або наявність помилок, що на етапі підготовки потребували суттєвого доопрацювання науковим керівником.
	8	Обрання теми, написання наукової роботи, однак незавершення виконання роботи або несамостійне виконання роботи, або виконання роботи, яка містить значну кількість доктринальних, правових та інших помилок.
	5	Несамостійні висновки, фрагментарне розкриття теми дослідження.
	Min 0	Наявність плагіату. Невиконання самостійної роботи.
підготовка та виступ з доповіддю за темою, що входить до предмета вивчення навчальної дисципліни	Max 10	Результати дослідження і пропозиції чітко сформульовані, належно обґрунтовані, у тому числі з урахуванням положень європейської доктрини, мають актуальний, науковий характер, практичне значення, дотримані усі вимоги усної презентації та аргументації
	6	В роботі обмежено використано наукові джерела, використано та проаналізовано положення основних чинних нормативно-правових актів, проте, аналіз має поверховий характер; розглядаються одиничні приклади юридичної значущої практики, неточності презентації та аргументації
	3	В роботі використано наукові праці, які не стосуються предмета дослідження, не використано основних нормативно-правових актів щодо предмета дослідження або використано положення не чинних нормативно-правових актів, помилки презентації та аргументації

	Min 0	Невиконання самостійної роботи.
Проміжний контроль у формі заліку	зараховано	теоретичний матеріал засвоєно на рівні, достатньому для самостійних висновків
	незараховано	теоретичний матеріал не засвоєно, відсутність уявлення про предмет навчальної дисципліни
Іспит	51-60	Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у науково-дослідній роботі
	41-50	Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей; здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для науково-дослідної роботи
	31-40	Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; помилки у відповіді на іспиті за наявності уявлення про шляхи її самостійного усунення
	21-30	Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; помилки у відповіді на іспиті при відсутності уявлення про шляхи їх самостійного усунення
	11-20	Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті
	0-10	Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; відсутність очікуваних результатів навчання.

Контрольні питання з навчальної дисципліни

1. Наука як вид пізнавальної діяльності та соціальний інститут.
2. Класифікація наук. Місце юридичної науки у системі наук.
3. Цінності науки. Соціальні функції та принципи науки.
4. Загально-наукові функції юридичної науки.
5. Спеціальні функції юридичної науки.
6. Співвідношення наукового та практичного пізнання. Специфіка наукового пізнання у правознавстві.
7. Принципи наукового пізнання.
8. Основні поняття науки: теорія, принцип, категорія, ідея, гіпотеза, судження, умовивід, концепція, факт.
9. Роль фактів у науковому пізнанні.
10. Наукова проблема. Фактори впливу на спосіб постановки й вирішення проблеми.
11. Наукова гіпотеза. Структура гіпотези. Вимоги до наукової гіпотези. Види гіпотез. Доказ гіпотези.
12. Концепція та теорія як найбільш розвинені форми наукового пізнання.
13. Сутність та функції методології юридичної науки. Класифікація методів наукового пізнання.
14. Філософсько-світоглядні методи в науково-юридичних дослідженнях.

15. Особливості застосування загальнонаукових методів у правових дослідженнях.

16. Співвідношення теоретичних та емпіричних методів у науково- юридичному дослідженні.

17. Кількісні та якісні методи наукових досліджень.

18. Особливості застосування законів логіки у науковому дослідженні.

19. Системний підхід у науковому пізнанні та його характеристика.

20. Метод структурно-функціонального аналізу.

21. Синергетика як стратегія наукового пошуку.

22. Порівняльно-правовий метод та компаративістика.

23. Парадигмальна основа науково-юридичного дослідження. Роль наукової парадигми у забезпеченні спадкоємності розвитку науки й наукової творчості.

24. Наукова діяльність, її види та форми: науково-дослідницька діяльність, науково-організаційна діяльність; науково-інформаційна діяльність; науково-педагогічна діяльність; науково-допоміжна діяльність. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження.

25. Правове регулювання організації наукової діяльності в Україні.

26. Суб'єкти державного регулювання у сфері наукової і науково-технічної діяльності.

27. Державне управління науковою діяльністю в Україні.

28. Цілі та напрями державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності в Україні.

29. Національна академія наук України та галузеві академії наук України: правовий статус, завдання та значення.

30. Наукові установи як суб'єкти наукової діяльності.

31. НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрНУ: основні напрями діяльності, завдання та структура.

32. Національна рада України з питань розвитку науки і технологій: правовий статус, функції, структура.

33. Джерела фінансування наукових досліджень. Грантова підтримка наукової і науково-технічної діяльності в Україні.

34. Правовий статус, завдання та принципи діяльності Національного фонду досліджень України.

35. Пріоритетні напрями розвитку науки і техніки в Україні. Порядок формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в НАПрНУ

36. Правовий статус наукових працівників в Україні. Оплата і стимулювання праці вчених.

37. Форми підготовки наукових кадрів та підвищення їхньої кваліфікації.

38. Наукові ступені та вчені звання в Україні: сутність, значення, порядок присудження.

39. Статус аспіранта та докторанта, їх права й обов'язки.

40. Етапи підготовки аспіранта. Індивідуальний план наукової роботи здобувача наукового ступеню.

41. Порядок підготовки здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі.

42. Правове регулювання порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань в Україні.

43. Атестація наукових працівників в Україні.

44. Державна підтримка міжнародного наукового та науково-технічного співробітництва в Україні.

45. Програми академічної мобільності та їх фінансування.

46. Напрями реформування освітньо-наукової сфери в умовах інтеграції вітчизняної науки у світовий науковий та Європейський дослідницький простір.

47. Організація творчої діяльності науковця. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності.

48. Наукове дослідження як основна форма наукової діяльності. Види та ознаки наукового дослідження.

49. Етапи наукового дослідження.

50. Особливості планування науково-дослідної роботи. Розробка індивідуальних планів-завдань учасниками досліджень та організація контролю за їх виконанням.

51. Вивчення ступеню дослідженості обраної проблеми: визначення кола питань, що потребують розробки. Постановка та формулювання наукової проблеми дослідження.

52. Категоріальний апарат наукового дослідження. Мета, об'єкт, предмет дослідження.

53. Обґрунтування актуальності проблеми. Наукова новизна, її функції. Теоретична та практична значущість.

54. Сучасні технології пошуку і аналізу інформації.

55. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі. Специфіка джерел юридичних досліджень.

56. Особливості інформаційного пошуку при проведенні наукового дослідження.

57. Організація роботи з науково-теоретичними та емпіричними джерелами.

58. Види та структура науково-дослідної продукції: монографія; наукова стаття; доповідь, тези доповіді; підручник; навчальний посібник; реферат, анотація; рецензія, відгук; дисертація; науковий звіт.

59. Зміст та особливості оформлення наукової статті. Мета і структура наукової статті.

60. Вимоги до публікації наукових статей для здобувача наукового ступеня.

61. Тематика, класифікація та рейтингування наукових видань. Вибір видання для публікації результатів власних досліджень.

62. Наукова монографія як вид наукової публікації. Нормативні вимоги до структури, обсягу, рецензування, тиражу, наявності міжнародного стандартного номера ISBN. Основні відмінності між дисертацією й монографією.

63. Основні вимоги до обсягу, структури та оформлення тез наукової доповіді.

64. Науковий звіт як результат виконання науково-дослідної теми.

65. Рецензія наукової роботи і вимоги щодо її змісту та оформлення.

66. Науковий стиль мовлення та вимоги до оформлення наукової роботи.

67. Основні правила посилання і цитування. Оформлення списку використаних джерел і літератури.

68. Форми представлення результатів наукових досліджень. Цифрові технології презентації результатів наукового дослідження.

69. Профіль науковця як інструмент презентації результатів наукового дослідження.

70. Зв'язок наукової діяльності з наукометричними показниками. Міжнародні наукометричні бази даних. Система реєстрації та ідентифікації авторів наукових робіт.

71. Дисертаційна робота як результат наукового дослідження. Загальні вимоги

до оформлення, структурні частини.

72. Вступ до дисертаційної роботи, його композиція.

73. Загальна методика виконання дисертаційного дослідження.

74. Оформлення документів до захисту дисертації.

75. Попереднє обговорення дисертації. Вимоги до виступу здобувача.

76. Підготовка до захисту дисертації. Підготовка електронної презентації.

77. Процедура прилюдного захисту дисертації.

78. Оформлення документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня.

79. Впровадження результатів наукової роботи в наукову, навчальну, практичну та правозастосовну діяльність.

80. Позбавлення наукових ступенів. Розгляд апеляцій, пов'язаних з присудженням (позбавленням) наукового ступеня.

81. Етичні стандарти у науковій діяльності.

82. Академічна доброчесність: поняття та правові засади.

83. Фундаментальні цінності академічної доброчесності.

84. Основні види порушень академічної доброчесності.

85. Методи запобігання академічній нечесності. Академічна відповідальність.

86. Культура наукової полеміки. Авторські докази й аргументація.

87. Правове регулювання охорони та захисту інтелектуальної власності в Україні.

88. Правове регулювання захисту авторського права в Україні.

89. Особисті майнові і немайнові права суб'єктів авторського права.

90. Нормативно-правові засади попередження плагіату у науково-дослідницькій діяльності

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НДІ ДБ та МС НАПрН України
А	Відмінно – високий рівень Здобувач має всебічні знання в межах вимог навчальної програми, уміє формулювати висновки на основі отриманих знань, обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, творчої діяльності, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань.	5	90-100
В	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками Здобувач добре володіє вивченим матеріалом з дисципліни в межах вимог навчальної програми, намагається формулювати світоглядні та методологічні висновки на основі отриманих знань, обґрунтувати свою	4	80-89

	світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань. Водночас має певні неточності.		
C	Добре – середній рівень. Здобувач виявляє знання в межах вимог навчальної програми. Робить спроби формулювати світоглядні й методологічні висновки на основі отриманих знань. Уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за зразком. Водночас робота є недостатньо осмисленою, допускаються помилки і неточності.		75-79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків. Здобувач відтворює частину навчального матеріалу і виявляє здатність формулювати висновки на основі отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Втім допускає суттєві помилки.	3	70-74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії. Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, відтворює значну його частину на репродуктивному рівні. Допускаються суттєві помилки.		60-69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати іспит. Здобувач відтворює незначну частину навчального матеріалу виявляє слабку здатність формулювати висновки на основі отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.	2	20-59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс. Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів. Допускає суттєві помилки та прогалини.		1-19

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. № 1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>;
2. Закон України «Про наукову і наукову технічну діяльність» від 26 листопада 2015 р. № 848- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10 лютого 1995 р. № 51/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23 березня 2016 р. № 261 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-п#Text>;
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. № 266 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п#Text>;
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 р. № 44 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-п#Text>;
7. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» від 6 листопада 2015 р. № 1151 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15#Text>;
8. Наказ Держспоживстандарту України «Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010» від 28 липня 2010 р. № 327 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.
9. Про затвердження Положення про атестацію наукових працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 13 серпня 1999 р. № 1475 (зі змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1475-99-п#n10> ;
10. Про затвердження Порядку проведення державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження такими закладами наукової (науково-технічної) діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 540 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-2017-п#Text>
11. Про затвердження Вимог до оформлення дисертацій: наказ Міністерства освіти і науки України від 12 січ. 2017 р. № 40 (зі змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
12. Про затвердження Порядку державної реєстрації та обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій: наказ Міністерства освіти і науки України від 24 березня 2022 р. № 271 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0640-22#Text>
13. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: наказ Міністерства освіти і науки України від 22 вересня 2019 р. № 1220 (зі змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19#Text>
14. Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197 URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1197-2021-п#Text>

15. Про затвердження Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук: наказ Міністерства освіти і науки України від 13 грудня 2021 р. № 1359 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-22#Text>

16. Про затвердження Порядку конкурсного відбору та фінансування проектів Національним фондом досліджень України: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1170 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1170-2019-п#Text>

17. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoiosviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>

18. ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

19. Державні стандарти та нормативні документи до оформлення наукових робіт : ДСТ 3017-95 "Видання. Основні види та визначення".

20. Державні стандарти та нормативні документи до оформлення наукових робіт : ДСТ 3582-95 "Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила".

Література

Основна література:

1. Бойко Ю. П. Основи наукових досліджень. Хмельницький: ХНУ, 2023. 138 с.
2. Брижко В.М., Фурашев В.М. Інформаційне право та інформаційне законодавство: наукове видання / НДПП НАПрН України. Київ: Видавничий дім «АртЕК», 2020. 288 с.
3. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження: підручник. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2020. 335 с
4. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень: підручник/ О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. Харків : Право, 2019.
5. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія: підручник / 3-тє вид., переробл. Харків: Право, 2020. 432 с.
6. Енциклопедія соціогуманітарної інформології / координатор проекту та заг. ред. проф. К. І. Беяков. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Т. 1. 472 с. 26.
7. Енциклопедія соціогуманітарної інформології / координатор проекту та заг. ред. проф. К. І. Беяков. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т. 2. 436 с.
8. Костін Ю. Д. Теорія і методологія наукових досліджень. Харків: ХНУРЕ, 2021. 152 с.
9. Литвин С. Х. Підготовка дослідницького проекту та презентація результатів наукових досліджень. Київ: Ліра-К, 2022. 267 с.
10. Максюта М., Соколова О. Філософія науки: гуманітарно-педагогічний синтез: монографія. Херсон: ОЛДІ-плюс, 2020. 307.
11. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020.
12. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. А. Шевчука. Ірпінь: Унт ДФС України, 2020. 323 с.
13. Ніконенко У. М. Основи методології та організації наукових досліджень. Львів: Укр. акад. друкарства, 2022. 168 с.
14. Онищенко В. О. Основи наукових досліджень та науково-технічної творчості.

Київ: Ліра-К, 2020. 278 с.

15. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.: НУХТ, 2022.

16. Правове забезпечення науково-дослідницької інфраструктури в Україні (теоретико-правовий аспект) монографія. [Н. М. Вапнярчук, А.П. Гетьман О. С. Головащенко та ін.]; за ред. А. М. Любчич та І. В. Огієнко. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2022. 176 с.

Додаткова література

1. Головащенко О.С. Європейський досвід розбудови дослідницької інфраструктури в умовах цифровізації публічного управління. Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. науков. праць / редкол.: С. Г. Серьогіна та ін., м. Харків. Право, 2022. Вип. 43. С. 208-216.

2. Головащенко О.С. Правова основа розбудови системи дослідницьких інфраструктур в Україні. Право та інновації : наук.-практ. журн. / редкол.: К. В. Єфремова (голов. ред.) та ін. Харків : НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, 2022. № 3(39). 2022. С. 30-34.

3. Головащенко О.С. Розвиток дослідницької інфраструктури в умовах глобалізації: досвід Чеської республіки. Право та інновації / редкол.: К. В. Єфремова (голов. ред.) та ін. Харків: НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, 2021. № 4(36). 2021. С. 112-116.

4. Головащенко О.С. Розробка дорожньої карти дослідницьких інфраструктур: досвід Швейцарії. Право та інновації : наук.-практ. журн. / редкол.: К. В. Єфремова (голов. ред.) та ін. – Харків : НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, 2022. № 4(40). 2022. С. 18-22.

5. О. С. Головащенко, А. М. Любчич, І. В. Огієнко. Законодавчі зміни щодо формування пріоритетних напрямів наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності. Аналітично-порівняльне правознавство : електронне наукове фахове видання. - 2024. - N 3. - С. 647-651

6. Loiko V., Butenko A., Teremetskyi V., Serohina S., Sukhomlyn V. Level of the information ecosystem of an educational institution and the impact of the digitization process on its development. Revista de la Universidad del Zulia. Volume 14. Issue 39. Page 474-491.

7. Big Data Meets Survey Science: A Collection of Innovative Methods, First Edition. Edited by Craig A. Hill, Paul P. Biemer, Trent D. Buskirk, Lilli Japac, Antje Kirchner, Stas Kolenikov, and Lars E. Lyberg. 2021 John Wiley & Sons, Inc. Published 2021 by John Wiley & Sons, Inc. – https://www.academia.edu/112379400/Big_data_meets_survey_science_A_collection_of_innovative_methods

8. Олейников С.М. Зловживання правами як неправомірна поведінка. Наука і техніка сьогодні. 2022, № 6(6). С. 348–362. DOI: 10.52058/2786-6025-2022-6(6)-348-362

9. Oleinykov, S. Theoretical definiteness of the concept of state legal coercion. Державне будівництво та місцеве самоврядування: зб. наук. пр. / ред.: С. Г. Серьогіна та ін. Харків: Право, 2021. Вип. 42. 202 с. С. 38–51.

10. Олейников С.М. Юридична діяльність владних суб'єктів в контексті соціального призначення та етико-правової природи. Державне будівництво і місцеве самоврядування 2022, № 43. С. 191– 207.

11. Oleinykov S. N. Ethics and legal aspects of public institutions' legal activities. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки» № 14-15. С. 140–145.

12. Олейников С.М. Морально-правові основи діяльності суб'єктів влади. SWorldJournal, 2022, № 13 (т. 2), с. 98–103.

13. Олейников С. М. Наукові підходи та методи досліджень в науково дослідній діяльності. Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / редкол.: С. Г. Серьогіна (голова) та ін. – Харків : Право, 2023. – Вип. 45. С. 517 – 527.
14. Олейников С. М. Академічна свобода та академічна доброчесність. Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / редкол.: С. Г. Серьогіна (голова) та ін. – Харків : Право, 2023. – Вип. 46. С. 464 – 479.
15. Svitlana Hryhorivna Serohina, Serhii Boldyriev, Tatyana Steshenko, Svitlana Fomina. Status and directions of perspective of the development of legal education: analysis of international experience. CUESTIONES POLÍTICAS Vol. 39. № 70 (2021). P. 211-221.
16. Тоцька О. Л. Управління розвитком вищої освіти України в Європейському освітньому просторі: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 532 с
17. Тоцька О. Л. Управління проектом підготовки доктора філософії засобами Microsoft Office Project. Інформаційні технології і засоби навчання. 2020. Т. 78. № 4. С. 177–192.
18. Raxmatov, A. (2022). Methods of teaching computer science as a pedagogical science. central asian journal of mathematical theory and computer sciences.
19. Rafael Ventura. The use of scientific methods and models in the philosophy of science. 2024. DOI: [10.1007/s11192-024-04931-6](https://doi.org/10.1007/s11192-024-04931-6)
20. Roberta Steinberga. Monologic and dialogic method in the process of social science studies. Education Reform Education Content Research and Implementation Problems. 2023. <https://www.researchgate.net/search.Search.html?query=Methods+of+science&type=publication>
21. Ann Reisner. Reading Social ScienceMethods. 2023. <https://www.researchgate.net/search.Search.html?query=Methods+of+science &type=publication>
22. Z. Luo, W. Lu, J. He, Y. Wang. Combination of research questions and methods: A new measurement of scientific novelty. Journal of Informetrics. Volume 16, Issue 2, May 2022, 101282. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2022.101282>.
23. M. Zaumanis. Research Data Visualization and Scientific Graphics: for Papers, Presentations and Proposals. Independently published. 2021. 105p. 14.

Інтернет-ресурси

- <http://portal.rada.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
- <http://kmu.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
- <http://ccu.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.
- <http://president.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Президента України.
- <http://mon.gov.ua/ua/tag/nauka> - Міністерство освіти і науки України.
- <https://naqa.gov.ua/> - Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.
- <http://europa.eu.int/eur-lex> – База даних законодавства ЄС
- <http://www.court.gov.ua> – Судова влада України
- <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home> Сайт Європейського Суду з прав людини
- <https://www.ombudsman.gov.ua/> – Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
- <https://nim.media/> - «Наука та метрика». Електронний журнал.
- <http://www.nbu.gov.ua> - Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
- <http://www.dffd.gov.ua/index.php?lang=ua> – Державний фонд фундаментальних досліджень.
- <http://mon.gov.ua/activity/nauka/atestacziya-kadriv-vishhhoji-kvalifikacziyi/perelik-vidan/> - Перелік наукових фахових видань.

Додаток

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради НДІ державного будівництва
та місцевого самоврядування НАПрН України
(протокол № 8 від 31.07.2025р.)
Світлана СЕРЬОГІНА
_____ 2025 року

**ЗМІНИ
ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

Код за ОНП – ОК 3

Розробники: Олейников Сергій Миколайович, кандидат юридичних наук, доцент;
Головащенко Ольга Сергіївна, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

1. Підстава для внесення змін: Наказ Міністерства освіти і науки України від 31 липня 2023 року № 924 «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти», рішення Вченої ради НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування «Про стан реалізації освітньо-наукової програми «Право» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» (протокол № 3 від 27 березня 2025 р.).

Зміст внесених змін:

1. Внесено зміни до обсягу і структури навчальної дисципліни, форм організації та контролю освітнього процесу.
2. Оновлено відомості щодо інформаційного забезпечення навчальної дисципліни.

Ухвалено на засіданні відділу проблем теорії держави і права
(протокол від 9 липня 2025 р. № 4)

ПОГОДЖЕНО

гарант освітньо-наукової програми
кандидат юридичних наук, доцент

 Ірина БОДРОВА

«28» 07 2025 р.